

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.188/2010/17.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2011. év november hó 9. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A sikkasztás büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év március hó 11. napján kelt 17.B.1278/2007/24. számú ítéletét **megváltoztatja** annyiban, hogy a sértett polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság a 2010. év március hó 11. napján kelt 17.B.1278/2007/24. számú ítéletével vádlottat folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette (Btk. 317. § (1) és (2) bekezdés c./ pontjára figyelemmel (7) bekezdés b./ pontja) miatt 2 évi börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően a magánfélnek 52.203.872 forint, valamint 900.00 forint le nem rótt eljárási illetéket a Magyar Állam javára fizessen meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, a vádlott védője felmentésért, a sértett jogi képviselője révén, pedig a törvényes kamat megítéléséért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2010. év június hó 2. napján kelt átiratában az ügyészi fellebbezést az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra utasítása végett tartotta fenn.

Az indítványában kifejtette, hogy a vádlott a bírósági eljárás során törvényes jogait nem gyakorolhatta, mert - az első határnapot kivéve - az idézése nem volt szabályszerű, ennek ellenére a tárgyalást a vádlott távollétében tartotta meg, és ezáltal megfosztotta a vádlottat a Be. 5. § (3) bekezdésében írt személyes védekezés lehetőségétől.

Részletesen kifejtette, hogy a vádirat a vádlott lakóhelyét címen jelölte meg, majd a vádirat benyújtását követően a vádlott meghatalmazott védője 2008. év február hó 11. napján kelt levelében bejelentette, hogy a vádlott idézhető címe: szám.

A bíróság az ügyben 2009. év szeptember hó 4. napjának 9 órájára tűzött ki az ügyben tárgyalást. A tárgyalásra szóló idézést 2009. év május hó 25. napján a vádlott ezen a címen átvette, de ennek ellenére a tárgyaláson nem jelent meg. A bíróság az ügyben szünetet rendelt el, és az azonnali elővezetését rendelte el. A vádlott elővezetése nem vezetett eredményre, ezért a bíróság a vádlott távollétében a Be. 281. § (5) bekezdése értelmében a tárgyalást megtartotta, sértett tanút meghallgatta, majd a tárgyalást elnapolta azzal, hogy hivatalból tűz ki új határnapot. Ezzel egyidejűleg a vádlottal szemben a Be. 73. § (3) bekezdése alapján elfogatóparancsot bocsátott ki.

2009. év szeptember hó 8. napján a vádlott meghatalmazott védője az elfogatóparancs visszavonását kérte. Előadta, hogy a vádlott a 2009. év szeptember hó 4. napjára kitűzött tárgyalást adminisztratív tévedésből egy héttel későbbre, 2009. év szeptember hó 11. napjára írta be a naptárába, ez okozta a távolmaradását, de idézhető új címről.

A Fővárosi Bíróság a védő által benyújtott igazolási kérelmet a Be. 66. § (1) bekezdése alapján nem bírálta el, az elfogatóparancsot nem vonta vissza, a vádlottat az újabb lakcíméről nem idézte, hanem 2009. év december hó 11. napjára új tárgyalási határnapot tűzött ki és a vádlottat hirdetményi kézbesítéssel idézte.

A bíróság a 2009. év december hó 11-i tárgyalást a vádlott távollétében megtartotta, és tanúkat hallgatott meg, majd a tárgyalást 2010. év március hó 11. napjára elnapolta. A vádlottat a védője a 2009. év december hó 11-i határrapról előzetesen kimentette, 2009. év december hó 14. napján érkezett a bírósághoz a védő beadványa, amelyben közölte, hogy a vádlott a 2009. év december hó 11-i tárgyaláson megjelenni nem tudott, mert műtéten esett át. Az erről szóló héber nyelvű orvosi igazolást és annak magyar nyelvű fordítását csatolta.

A Fővárosi Bíróság a 2010. év március hó 11. napjára kitűzött tárgyalási határnapra a vádlottat hirdetményi úton idézte, majd a tárgyalást a vádlott távollétében tartotta meg és meghozta az elsőfokú ítéletet.

Az ügyészi álláspont szerint a Fővárosi Bíróság törvénysértően hozott a vádlott távollétében elsőfokú ítéletet. Mivel az eljárási törvény csak ismeretlen helyen tartózkodó terhelt esetében teszi lehetővé a hirdetményi kézbesítést, ezért a Be. 73.

§ szerinti eljárás alapján meg kellett volna állapítani, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik.

A védő beadványa alapján nem lehetett volna megállapítani, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik, és erre figyelemmel a hirdetményi úton történt kézbesítés sem volt szabályszerű, így a 2009. év december hó 9. és 2010. március hó 11. napján tartott tárgyalások a vádlott távollétében nem voltak megtarthatók. A 2009. év szeptember hó 4-i tárgyalást a bíróságnak meg kellett volna ismételni az igazolási kérelem alapján. A bíróság mivel olyan személy távollétében hozta meg az elsőfokú ítéletet, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező, ezért a Be. 375. § (1) bekezdése értelmében eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra utasítását indítványozta.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványát követően a Fővárosi Ítéltábla a 3.Bf.188/2010/10. számú átiratával - a nyilvános ülés határnapjának kitűzését követően - megkereste a vádlott meghatalmazott védőjét, hogy a vádlott esetleges lakcímváltozását közölje, mivel a másodfokú eljárásra szóló idézésének tértivevénye „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A vádlott védője a 2010. év november hó 18. napján kelt beadványában bejelentette, hogy a vádlott távolléte alatt újabb címe nem jutott tudomására, azt bejelentetni nem áll módjában.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság ezért 2010. év november hó 25. napján 3.Bf.188/2010/12. szám alatt újabb elfogatóparancsot bocsátott ki a vádlottal szemben és a vádlottat hirdetményi úton idézte.

A nyilvános ülésen a másodfokú bíróság megállapította, hogy a vádlott nem jelent meg, a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik de ez a másodfokú eljárást nem akadályozta, mert bizonyítást nem vett fel és így távollétes eljárásra sem tért át.

A nyilvános ülésen a másodfokú bíróság - az ügyészi indítvány alapján - mindenképp azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e a Be. XXV. Fejezetében meghatározott távollévő terhelttel szembeni eljárás törvényi követelményeinek. Ezzel összefüggésben a következőket állapította meg:

Az elsőfokú bíróság az ügyben 2009. év szeptember hó 4. napjára tűzött ki tárgyalási határnapot, amelyre a vádlottat a védő beadványa alapján azcímről idézte. Az idézést a vádlott átvette, a tárgyaláson azonban a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a bíróság ezért az azonnali elővezetését rendelte el. Az elővezetés nem vezetett eredményre, ezért a bíróság a Be. 281. § (5) bekezdése alapján a tárgyaláson a bizonyítási eljárást a tanúk meghallgatásával megkezdte. A Be. 281. § (5) bekezdése szerint ugyanis, ha a tanács elnökének intézkedése nem vezet eredményre a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábban lévő vádlott távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást

azonban nem lehet befejezni. A Be. 281. § (6) bekezdése szerint pedig a tárgyalás elnapolása mellett, ha a meg nem jelent vádlott elővezetését már elrendelte a bíróság, akkor szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén elfogatóparancsot kell kibocsátani. A Fővárosi Bíróság e törvényi rendelkezéseknek megfelelően járt el, amikor a vádlottal szemben 2009. év szeptember hó 4. napján elfogatóparancsot bocsátott ki. 2009. év szeptember hó 9. napján kelt beadványában a vádlott védője kérte az elfogatóparancs visszavonását és bejelentette, hogy a vádlott új címe, ahonnan idézhető.

A Fővárosi Főügyészség 2009. év október hó 13. napján időközben indítványozta, hogy a bíróság a vádlott távollétében tartsa meg a tárgyalást.

A Fővárosi Bíróság az ügyészi indítvány alapján a vádlottat a 2009. év december hó 11. napjára kitűzött tárgyalásra hirdetményi úton idézte, majd megállapította, hogy a vádlott a tárgyaláson ismét nem jelent meg, az elfogatóparancs alapján nem sikerült a bíróság elé állítani, ezért a bíróság megállapította, hogy ismeretlen helyen tartózkodik, ezért a Be. 282. § (7) bekezdése alapján áttér a Be. XXV. Fejezete szerinti távollévő terhelttel szembeni eljárásra. Az elsőfokú bíróság az említett fejezetben foglalt előírásoknak maradéktalanul eleget tett. A védő által bejelentett lakcímen történő tartózkodást mindmáig semmilyen adat nem támasztotta alá, ellenben a következőkben történt események kétségtelenné teszik, hogy az újabb és újabb állítólagos lakcímek az eljárás elhúzását és nem a ténylegesen a tárgyaláson történő megjelenési szándékot támasztják alá.

A védő a 2009. év december hó 14. napján a bírósághoz érkezett beadványában közölte, hogy a vádlott a 2009. év december hó 11. napján tartott tárgyaláson azért nem tudott megjelenni, mert műtéten esett át. Ennek igazolásul becsatolt egy héber nyelvű orvosi iratot és annak magyar nyelvű fordítását. A fordításból megállapítható volt, hogy a műtetre 2009. év május hó 21-én került sor külföldön, és műtetre 2009. év december 7-re volt kiírva ugyancsak külföldön. Ebből a tényből egyértelműen következett, hogy a tárgyalás időpontjában, a vádlott külföldön ismeretlen helyen tartózkodott és emiatt nem vezetett eredményre a már több hónapja kiadott elfogató parancs. A 2009. év december hó 9-én a tárgyaláson a vádlott meghatalmazott védője jelen volt és nem kifogásolta azt, hogy a bíróság a tárgyalást a távollétes eljárás szabályait betartva folytatta. A védelem részéről 2010. év március hó 11-ig, az újabb tárgyalás megtartásáig sem történt újabb bejelentés, arra nézve, hogy a vádlott tartózkodási helye ismert cím lenne, az ügydöntő határozat napján sem kifogásolták a távollétes eljárás szabályainak alkalmazását.

Az elsőfokú bíróság tehát eljárási szabályt nem sértett, amikor a folyamatosan már 6 hónapja ismeretlen helyen tartózkodó vádlott távollétében folytatta le az eljárást és hozott határozatot. A lakcím védő által külföldön történő megjelölése város, utca, házszám igazolása nélkül nem tekinthető ismertnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész, a vádlott és védője, valamint a sértett jogi képviselője fellebbezett, ebben a távollétes eljárást ismert cím hiányában nem

kifogásolták. Ezzel kapcsolatban kizárólag a fellebbviteli főügyészség fejtette ki érveit az írásbeli indítványban.

A bejelentett kétoldalú fellebbezések alapján a másodfokú bíróság megkereste a védőt 2010. év november hó 8-án, hogy közölje a vádlott lakcímváltozását, mivel a másodfokú tárgyalásra a vádlottnak szóló idézés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. A védő közölte, hogy a vádlott újabb idézhető címe nem jutott a tudomására, ezért a másodfokú bíróság újabb elfogatóparancsot bocsátott ki a vádlottal szemben és a 2011. év november hó 9. napjára kitűzött nyilvános ülésre a vádlottat hirdetményi úton eredménytelenül idézte. A vádlott tehát immár folyamatosan több mint két éve vonja ki magát az eljárás alól úgy, hogy lakcímét meghatalmazott védője sem ismeri.

A nyilvános ülésen az ügyész írásbeli indítványától eltérően ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében bejelentett fellebbezését nem tartotta fenn, csupán a büntetés súlyosítását tartotta indokoltnak.

A nyilvános ülésen a sértett képviselője a fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta a polgári jogi igény tekintetében, és változatlanul a tőke után járó kamat megítélését is kérte.

A vádlott meghatalmazott védője csatlakozva az írásbeli ügyészi indítványhoz a felmentésre irányuló kérelme helyett az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a bíróságnak új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság abszolút eljárási szabályt sértett, amikor a vádlott távollétében folytatta le az eljárást, amikor a vádlott meghallgatása nélkül került sor a bizonyítási eljárás lefolytatására és az érdemi határozat meghozatalára. Ezzel a vádlott jogai olyan súlyosan sérültek, ami a Be. 373. § (1) bekezdésének II/d. pontjában írtak alapján a Be. 375. § (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését kell, hogy maga után vonja, így az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan.

A fellebbezések alapján a másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdésében írt felülbírálati jogkörén belül megvizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást.

A bevezetőben írtak alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, mert a távollétes eljárás szabályait maradéktalanul megtartotta, a vádlott ugyanis az eljárás során végig ismeretlen helyen tartózkodott, nem állapítható meg, hogy a jogai bármilyen szempontból csorbultak volna.

Az eljárási szabályok megsértésével került sor azonban xy tanúkenti meghallgatására, aki az ügyben a sértett képviselőjében járt el. Nem hallgatható ki tanúként ugyanis a Be. 82. § (1) bekezdésének c./ pontja alapján, aki foglalkozásánál, közmegebízásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomásaival titoktartási kötelezettségét megsértené. XY ugyanis külföldi állampolgár sértett - jogi képviselőjét látta el - és ezáltal titoktartásra is köteles

személy volt, mint ügyvéd, aki az ügyfeleitől felmentést nem kapott e kötelezettsége alól. Nevezett a vádlott és a sértett közötti adásvételekben is közreműködött, őt mint ügyfele, a vádlott sem mentesítette.

ZZ tanúként meghallgatása során bár a tanács elnöke figyelmeztette a tanút a Be. 85. §-ának (3) bekezdésében írt mentességi jogára, a figyelmeztetést követő válasz jegyzőkönyvezése elmaradt, csupán annyit közölt a tanú a 17.B.1278/2007/24. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltak szerint, hogy „megértettem a figyelmeztetést”. Minthogy ZZ a bírói figyelmeztetésre adott válasza elmaradt, a bíróság e tanú vallomását a Be. 85. § (3) bekezdésének utolsó mondata alapján bizonyítási eszközként nem vehette volna figyelembe, mert ehhez arra kellett volna válaszolnia, hogy élni vagy nem kíván élni ezzel a jogával.

A másodfokú bíróság ezért XY és ZZ tanúvallomásának értékelését a bizonyítékok köréből kirekesztette, és a tényállást e bizonyítékok nélkül vizsgálta [Be.78. § (4) bekezdés].

Megállapította, hogy e két tanú vallomása nélkül is megalapozott a tényállás, azt a vádlott sem vitatta, hogy az értékesítésből befolyt 58.450.000 forinttal nem számolt el a sértett felé, az összeggel sajátjaként rendelkezett. A tényállás csupán a Be. 352. § (2) bekezdés b./ pontja értelmében, annyiban szorul kiegészítésre, hogy a sértett illetve képviselője sem a nyomozás, sem a tárgyalások alkalmával polgári jogi igényt nem terjesztett elő.

Ezzel a kiegészítéssel a tényállás teljes egészében megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált [Be. 351. §)].

Az irányadó tényállás alapján a vádlott bűnösségének megállapítása törvényes és a cselekményének jogi minősítése is megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek.

A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket helyesen sorolta fel, és a súlyuknak megfelelően értékelte. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a jelentős időmúlásra figyelemmel alkalmazta a Btk. 87. § (2) bekezdésének b./ pontját és a törvényi minimumban meghatározott 5 évi szabadságvesztés helyett a vádlottal szemben 2 évi szabadságvesztést szabott ki.

A másodfokú bíróság is figyelembe vette, hogy az okozott kár részben 2.024.000 forint megtérült, így az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezését a másodfokú bíróság nem találta alaposnak. Tekintettel arra, hogy a vádlott és a sértett közötti polgári jogi vitából is adódott a bűncselekmény elkövetése a másodfokú bíróság is indokoltnak találta a Btk. 89. § (1) és (2) bekezdése alapján a szabadságvesztésnek próbaidőre történő felfüggesztését.

A másodfokú bíróság vizsgálta a polgári jogi igény előterjesztését és megállapította az iratok tartalma alapján, hogy kereseti igény előterjesztésére sem a tőke, sem a

kamatok tekintetében nem került sor. Az elsőfokú bíróság tehát kereseti kérelem nélkül kötelezte kártérítésre a vádlottat, noha erre a büntetőeljárásban sem kerülhet sor. A Be. 335. § (1) bekezdése szerint a bíróság a polgári jogi igényt bírálja el, ha ilyen nincs úgy nem járhat el. Értelemszerűen abban az esetben ha polgári jogi igényt nem terjesztettek elő, úgy a másodfokú bíróság sem határozhat ebben a kérdésben. Emiatt a másodfokon előterjesztett kamatköveteléssel együtt a sértettet a Be. 380. §-a szerint polgári jogi igényének érvényesítésével egyéb törvényes útra utasította. Megjegyzi, hogy az utóbbi tekintetében a fellebbezés elkésztett, mert az elsőfokú ítéletet 2010. május 16-án vette át a sértett és a fellebbezési határidőt többszörösen elmulasztva csak 2010. szeptember 15-én érkezett meg a fellebbezés.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a Be. 372. § (1) bekezdése alapján került sor. Az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a másodfokú bíróság a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A jogorvoslati jogosultság kizárása a Be. 386. §-án alapul.

B u d a p e s t, 2011. év november hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s. k.	Miszlayné dr. Lányi Éva s. k.	Dr. Hrabovszki Zoltán
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Bíróság 17.B.1278/2007/24. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.188/2010/17. számú ítéletében írt változtatással jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

B u d a p e s t, 2011. év november hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s. k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

Németh Anna Mária
tisztviselő